

Zembla heeft bij de volgende personen interviewverzoeken gedaan:

- Sigrid Kaag, ten tijde van de evacuatie minister van Buitenlandse Zaken.
- Ank Bijleveld, ten tijde van de evacuatie minister van Defensie.
- Wopke Hoekstra, huidig minister van Buitenlandse Zaken.
- Kajsa Ollongren, huidig minister van Defensie.

Al onze verzoeken werden afgewezen. Daarna hebben we onderstaande vragen gestuurd om de ministeries schriftelijk te kunnen laten reageren op de uitzending.

Ministerie van Defensie:

Vragen Zembla:

- Zaakgelastigde Cees Roels in Kabul vroeg Buitenlandse Zaken vanaf 3 augustus meerdere malen om militaire ondersteuning ('force protection') in het kader van de evacuatie. Heeft BZ die verzoeken doorgespeeld aan het ministerie van Defensie? Zo ja, vanaf wanneer? Wat hield het verzoek concreet in? Hoe heeft Defensie gereageerd?
- Heeft Defensie zelf actief ondersteuning aangeboden aan Buitenlandse Zaken in verband met de evacuatie uit Kabul? Zo ja, wanneer was dit? Wat hield het aanbod in? Wat was de reactie van BZ?

Reactie Defensie:

- Vanaf 11 augustus houdt Defensie militair luchttransport (1x KDC-10 voor strategisch en 2x C-130 voor tactisch transport) gereed om te worden ingezet.
- De Defensie-attaché van de ambassade in Kabul vroeg op 14 augustus – de dag voor de val van Kabul – om vliegtuigen voor een versnelde evacuatie.
- Zoals opgenomen in het feitenrelaas vliegt diezelfde dag (14 augustus) een C-130 toestel naar Irak voor een geplande vlucht, maar met de secundaire opdracht dat het toestel, mocht hiertoe worden besloten, door zou kunnen vliegen naar Islamabad.
- Op 16 augustus heeft de ambassade in Kaboel aangeraden militaire capaciteit beschikbaar te stellen voor extra bescherming.
- Zoals in het feitenrelaas is aangegeven, vertrok daags daarna (17 augustus) een militair team van speciale eenheden via Islamabad richting Kaboel.

Je ziet dat het antwoord vooral op de tweede vraag betrekking heeft. De eerste vraag is aan BZ om te beantwoorden.

Ministerie van Buitenlandse Zaken:

Vragen Zembla:

- De Nederlandse ambassade in Kabul vraagt vanaf begin augustus 2021 om militaire steun, waarom is daar niet meteen gehoor aan gegeven?
- Op 14 augustus staan de Taliban voor de poorten van Kabul. In de stad breekt paniek uit. Veel paspoorthouders proberen vergeefs contact te krijgen met het ministerie. Hoeveel mensen bemanden dat weekend (14-15 augustus) het crisis centrum? Hoe verklaart u dat dat contact zo moeizaam verliep?

- Op 17 augustus weet BZ dat mensen alleen toegang krijgen tot de luchthaven in Kabul indien er Nederlandse consulaire assistentie aanwezig is. Dat is op dat moment niet het geval. Toch adviseerde BZ mensen naar de noordelijke poort te komen. Waarom?
- Waarom is BZ er niet in geslaagd te voorkomen dat in Kabul een vacuüm van 44 uur ontstond m.b.t. de consulaire aanwezigheid? Oud-diplomaat Pieter Feith concludeert dat dit waarschijnlijk voorkomen had kunnen worden als er eerder militaire steun was gestuurd. Wat is daarop uw reactie?
- Vanaf 23 augustus wordt een groep werkstudenten van het Defensity College ingezet voor de evacuatie van de tolken. Waarom was dat nodig?
- Zembra sprak enkele van deze werkstudenten. Zij verklaren amper begeleiding te hebben gehad en vertellen dat ze autonoom hebben moeten werken. Hoe verklaart u dat?
- Oud diplomaat Pieter Feith oordeelt dat dit werk door professionals gedaan had moeten worden. Hij acht het niet verantwoord dat onervaren studenten deze taak hebben uitgevoerd. Wat is uw reactie op zijn oordeel?
- De werkstudenten werden 'het tolkenteam' genoemd. Waren er nog andere mensen bezig met het evacueren van tolken? Wie waren dat? Wat was hun achtergrond en om hoeveel mensen ging het?
- Volgens oud-diplomaat Pieter Feith wijst de inzet van de werkstudenten op een capaciteitsprobleem op het ministerie. Heeft hij daar gelijk in? Zo ja, hoe kon dat gebeuren?

Reactie Buitenlandse Zaken:

De vragen die je stelt gaan over een onderwerp waar op dit moment een evaluatie over gaande is. We wachten die evaluatie af en gaan daarom nu niet op de vragen in.